

18 haziran 1927 tarih ve 1089 numaralı kanunun tadili hakkında 1/267 numaralı kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/534

10 - III - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

18 haziran 1927 tarih ve 1089 numaralı kanunu tadilen Millî Müdafaa vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 2 - III - 1932 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe ve Maliye Vekâletinin mütaleanamesi suretleriyle birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe

1 — 22 teşrinievvel 339 tarih ve 360 numaralı kanunun 5 inci maddesini muaddil 1089 numaralı kanun, ordu zabitlerinden yalnız kıtaata memur ve hakkı rükûbe malik bulunanlara ait zati birer binek hayvanının Devletçe iâşe edilmesini âmir bulunmaktadır.

Halbuki heyeti zabitanın muayyen bir zaman için ileride (kıta başında) ve geride (kıta harici addedilen teşkillerde , Büyük erkânı harbiye, M. M. vekâleti merkez teşkilâtında ve mekteplerde) bulunması ordunun talim ve terbiye ve terfi esasları icabatındandır . Bu sebeple her sene orduda ileri ve geri hizmet tebdilleri ve tayinleri bir zaruret halindedir.

Bu hale nazaran kıtada bulunan (bölük, tabur , alay ve daha büyük kumandanların) zati binek hayvanları bermucibi kanun Devletçe iâşe edildiği halde her terfi derecesi dahilinde geri hizmete alınan bu zabitlerin ve kumandanların zati binek hayvanlarının iâşesine kanunun müsaadesi yoktur.

2 — Âli askeri şüranın bu seneki içtimasında geri hizmet ve teşkilâta memur olan heyeti zabitanın yalnız (erkân, erkânıharp ve suvari) zabitlerine ait zati birer binek hayvanının kadroya konulmasına ve buna mukabil ordu dahilinde erkâna tahsis edilmiş olan binek arabalarının kadrodan tayyedilmesine karar verilmiştir.

Bu karara tevfikan yeni sene kadrosuna ilâve edilecek 261 zati binek hayvanı ile aynı miktardaki seyis neferleri ve fırka kumandanlığı derecesindeki erkâna mahsus olmak üzere atlı emir neferine tahsis edilecek 65 miri bineğin bir senelik masrafları 68,153 liradır. Buna mukabil kadrodan ve mevcuttan tayyedilecek 51 binek arabasile arabacı neferinin ve 102 koşum hayvanının da bir senelik masrafları 39,525 liradan ibaret bulunmaktadır.

Senelik masraflar arasında 28,628 lira bir fazlalık görülmekte isede hakikatte mevcut binek arabaları için senede 39,525 liranın sarfı mutlak icap ettiği halde 261 zati bineğin ve seyis neferlerinin lüzum gösterdiği senelik masraf ise, nazarı bir kadro hesabı olup sahipleri tara-

findan tedricen ve zamanla tedarik edilinceye kadar , bütçede halen ayrıca bir masrafı icap ettirmemektedir.

3 — Orduda matlup evsafa zabıt binek hayvanlarının miktarını ihtiyaç derecesine çıkarmak ve aynı zamanda bütçeden tedarik ve mubayaasına zaruret bırakmamak maksadile muharip zabıtların kendileri için birer zatî binek hayvanı tedarik etmesi ve bu hayvanların Hükümetçe iâşe edilmeleri esas kabul edilmiştir . Bu meyanda mühim fedakârlık neticesi Avrupadan mubayaa edilen zabıt binek hayvanları taksit mukabilinde zabıtlara mal edilmekte ve zabıtlar maaşlarından taksitleri ödemek suretile fedakârlık göstermektedirler. Fakat kıtadan geri hizmete naklinde hayvanın iâşe edilmeyeceğini düşünen her zabıt zatî binek tedarikine râğbet göstermediği gibi elinde zatî bineği olanlar da geri hizmete nakil esnasında bizzarur elden çıkarmak mecburiyetindedirler. Bu vaziyette vekâlet bu gibi hayvanların ordu haricine çıkmaması için bütçeden mubayaa etmek zaruretinde kalmıştır.

Ordunun 931 kadrosunda zatî binek hayvanının mikdarı 3671 olmasına mukabil halen mevcut ve iâşe edilen miktarı 830 olduğu nazarı dikkate alınca vaziyetin ordu aleyhindeki fena tesiri bariz bir surette anlaşılmaktadır.

4 — Erkân, erkânıharp ve suvari zabıtlarının geri hizmetlerde buldukları müddetçe binicilik mümarese ve idmanlarını muhafaza eylemeleri matlup olduğundan keyfiyet Âli Askerî Şûraca ehemmiyetle mütalea ve tetkik edilirken bu zabıtlara kadroya birer zatî bineğin ilâvesi ve buna mukabil erkâna tahsis edilmiş olan binek arabalarının kaldırılmasına karar verilmiştir. Bu kararın tatbikatı 2. maddenin son fıkrası mucibince bütçede fazla bir sarfiyatı intaç etmiyeceğinden mezkûr zatî hayvanların Devletçe iâşelerini t min için 1089 numaralı kanunun melfuf kanun lâyihası tarzında tadil ve kabul buyurulması cümhuriyet ordusunun zarurî ve mühim bir noksanını ikmal edecektir.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Karar No. 21

Esas No. 1/267

5 - IV - 1932

Yüksek Reisliğe

Vakti hazarda kıtaata memur ve zatî binek hayvanına malik zabitanın birer hayvanının Devlet tarafından iâşesi hakkındaki kanunun tadiline dair Başvekâletin 10 mart 1932 tarihli ve 6/534 numaralı tezkeresile encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası M. M. Vekili beyin huzurule müzakere ve tetkik edildi:

Meri kanun hükmünce rükûp hakkına malik zabıtların zatî binek hayvanlarının Devlet tarafından iâşe edilmesi sahiplerinin kıta hizmetinde buldukları müddetle mukayyettir. Ordunun talim ve terbiyesi ve zabıtların terfi esasları icapları olarak kıta hizmetinde bulunanlar kısım kısım ve muayyen zamanlarda Büyük Erkânıharbiyede, M. M. Vekâleti merkez teşkilâtında ve mekteplerde geri hizmetlere alınmakta ve geri hizmetlerde bulunanlar da ileri kıta hizmetlerine gönderilmektedir. Bu mütevali vazife tahavvülleri sebebiyle kıta başında iken zatî binek hayvanına sahip olanlardan hemen ekserisi geri hizmetlere alındıkları zaman hayvanlarının Devlet tarafından iâşe edilmeyeceğini düşünerek bilmeceburiye hayvanlarını elden çıkarmakta ve geri hizmetlerden ileri kıta başına gidenlerin de zatî binek hayvanı tedarikine râğbetleri azalmaktadır. Bundan başka Devletin matlup evsafa binek hayvanı tedarik etmek ve zabitanın bunları taksit ile maaşlarından ödemek gibi umumî ve şahsî ihtiyar edilmiş olan fedakârlıklarından zâfa uğraması, orduda zabıt zatî binek hayvan miktarının ihtiyaç derecesinden çok dún olarak bulunmasını ve rükûp hakkına malik muharip zabıtların geri hizmetlerde iken biniciliğe alâkalarının ve binnetice binicilik müm-

reselerinin tenakusu gibi ordunun âli menfaatleri aleyhine bir vaziyet hâsıl olmaktadır. M. M. vekâletinin lâyhaya merbut esbabı mucibesinde zikrolunduğu ve hile kanunen Devlet tarafından işesi icap eden zatî binek hayvanlarının mevcudu 1931 kadrosundaki miktarın ancak dörtte biri nisbetindedir. Bu menfi nisbete saik olan sebeplerden biri de yukarıda maruz, geri hizmetlerde bulunan ve rükûp hakkına malik olan zabıtların zatî bineklerinin Devlet tarafından işe edilmemesidir. Yukarıda zikredilen zararların önüne geçmek mütaleasına ve bütçe mülâhazasına göre tanzim edilmiş olan kanun lâyhası encümenimizce de musip ve muvafık görülmüştür.

Lâyhanın birinci maddesinin ikinci fıkrasındaki (erkân, erkânı habriye ve süvari zabıtları) ibaresile geri hizmetlerde bulunan ve kanunen hakkı rükûbe malik olan zabıtlardan bir kısmının zatî bineklerinin Devlet tarafından işesi istihdaf ve piyade, topçu, makineli tüfek gibi sınıflara mensup ve aynı hakka sahip diğer muharip zabıtların zatî bineklerinin işe edilmeyeceği kastedilmiştir.

Encümenimiz muharip zabıtlar arasında bir farkı ifade eden bu noktayı nazara iştirak etmemiştir. Ancak bütçenin istitaatı da düşünülerek geri hizmetlerde bulunacak zatî binek hayvan miktarının M. M. vekâletinin her sene tanzim edeceği kadrolardaki miktarı tecavüz etmemesi şeklinde bir kaydın fıkraya ilâvesi ile maksadın daha salim bir surette husulüne imkân olacağı mülâhaza edilerek birinci maddenin bu tarzda tertibi muvafık görülmüştür.

Lâyhada tadili istenilen madde 360 numaralı esas kanunun evvelce tadil edilmiş beşinci maddesidir. Bu itibarla lâyhanın serlâvhasının ve birinci maddesinin atideki şekilde tanzimi ile evvelce tadil edilmiş olan mezkûr maddeden bahseden 1089 numaralı kanunun mülga bulunduğunu gösteren bir maddenin lâyhada ikinci madde olarak yazılması ve lâyhanın diğer maddelerinin aynen ipkısı suretile kanun lâyhasının kabulüne encümenimizce karar verilmiştir. Arzulunur.

M. M. E. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza		
Giresun	Kars	Diyarbakir	Elâziz	Malatya	Kastamonu		
<i>Ihsan</i>		<i>Kâzım</i>	<i>Ahmet Saffet</i>	<i>M. Nedim</i>	<i>A. Rıza</i>		
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Gümüşane	Kırşehir	Gazi Antep	Ordu	Niğde	Tokat	Cebelibereket	Tokat
<i>Şevket</i>	<i>L. Müfit</i>	<i>Kılıç Ali</i>	<i>Recai</i>	<i>Ali Galip</i>	<i>Hüsni</i>	<i>Naci</i>	<i>B. Lutfi</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 68

Esas No. 1/267

22 - III - 1933

Yüksek Reisliğe

18 haziran 1927 tarih ve 1089 numaralı kanunun tadiline dair olup Millî Müdafaa encümeni mazbatasile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâyhası Millî Müdafaa vekili bey hazır olduğu halde tetkik ve mütalea olundu.

Askerî maaşatı hakkındaki 22 teşrinievvel 1339 tarih ve 360 numaralı kanunun beşinci maddesini tadil eden 1089 numaralı kanun, vakti hizada kıtaya memur olup zatî hayvana malik bulunan ve bölük kumandanından itibaren müşüre kadar olan zabıtların birer hayvanlarının Devlet tarafından işe edilmesine dairdir. Teklif olunan bu lâyiha ile esbabı mucibede izah olunan sebeplere binaen kıta harici geri hizmet ve teşkilâta memur erkân ile erkânıharp ve süvari zabıtlarından hakkı rükûbe malik bulunanların zatî birer binek hayvanlarının dahi Hükümetçe işesi istenilmektedir.

Millî Müdafaa encümeni: teklifteki hükmü hakkı rükûbe malik olup kıta harici geri hizmet ve teşekküllerde bulunan umum zabıtların hayvanlarına teşmil etmek suretile maddeyi kabul eylemiştir.

Encümenimiz bütçe mülâhazası ile bu tevsii muvafık görmemiş ve madde hükmünü Hükûmetin teklifi dairesinde kıta harici geri hizmet ve teşekküllerde bulunacak erkân ile erkâniharp ve süvari zabitlelerinden hakkı rükûbe malik olanların bulundurulacakları hayvanların iâşe edilmelerine hasredilmesi ve kanun hükmününün 1933 haziranı iptidasından tatbik mevkiine konulmasını kabul eylemiştir.

360 numaralı kanunun beşinci maddesi 1089 numaralı kanun ile tadil edilmiş olduğundan bu maddenin tekrar tadili suretile lâyihasın tanzimi muvafık görülmemiş ve bu sebeple Millî Müdafaa encümeninin tertip eylediği kanun lâyihasının serlâvhası tadil ve ikinci maddesi tayyedilmiştir. Yeniden hazırlanan kanun lâyihası Umumî Heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Gümüşane	Bursa	Tokat	Elâziz	Erzurum	Erzurum
<i>H. Fehmi</i>		<i>Sürcyya</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Aziz</i>	<i>Asım</i>
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
(Giresun	Isparta	İstanbul	Kayseri	Kırklareli	Sivas
<i>Kâzım</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>Sadettin</i>	<i>A. Hilmi</i>	<i>M. Nahit</i>	<i>Rasım</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

18 Haziran 1927 tarih ve 1089 numaralı kanunun tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 22 teşrinievvel 1339 tarih ve 360 numaralı kanunun beşinci maddesi aşağıdaki surette tadil edilmiştir:

Vakti hizada kıtaata memur ve hakkı rükûbe malik bulunan bölük kumandanından itibaren müşire kadar (Müşir dahil) ile kıtaat harici geri hizmet ve teşkilâta memur (Erkânı harbiye ve süvari zabitlerinden) hakkı rükûbe malik bulunanların zatî birer binek hayvanları Hükûmetçe iâşe olunur.

MADDE 2 — Bu kanun 1 Haziran 1932 tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya Millî Müdafaa, Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

2 - III - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>		<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V. V.	Mal. V.		Mf. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>		<i>Esat</i>
Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V. V.	
<i>Hilmi</i>	<i>M. Şeref</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	
G. İ. V.	Zr. V.		
<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>		

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TADİLİ

Askerî maaşlara dair 22 teşrinievvel 1339 tarih ve 360 numaralı kanunun 5 inci maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — 22 teşrinievvel 1339 tarih ve 360 numaralı kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki surette tadil edilmiştir:

Vakti hizada kıtaata memur ve hakkı rükûbe malik bulunan bölük kumandanından itibaren müşüre kadar (müşür dahil) zabitan ile kıtaat harici geri hizmet ve teşkillere memur ve hakkı rükûbe malik zabitanın zatî birer hayvanları Hükûmetçe iâşe olunur. Şu kadar ki geri hizmet ve teşkillere memur zabitlerin zatî binek hayvanlarının miktarı her sene Millî Müdafaa vekâleti kadrosunda tesbit olunan miktarı tecavüz edemez.

İKİNCİ MADDE — 18 Haziran 1927 tarih ve 1089 numaralı kanun mülğadır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun 1 Haziran 1932 tarihinden muteberdir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADILI

*Mekâtibi askeriye talebesile ihtiyat zabıt nam-
zetlerine verilecek maaş ve tahsisatı fevkalâdeye
dair olan 357 numaralı kanuna müzeyyel
kanun lâiyhası*

MADDE 1 — Milli Müdafaa encümeninin
teklifi veçhile aynen kabul

MADDE 2 — Bu kanun 1 haziran 1933 tari-
hinden muteberdir.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

18 haziran 1927 tarih ve 1089 numaralı kanunun tadili hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — 22 teşrinievvel 1339 tarih ve 360 numaralı kanunun beşinci maddesini tadil eden 18 haziran 1927 tarih ve 1089 numaralı kanunun birinci maddesi aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir:

Vakti hizada kıtaata memur ve hakkı rükûbe malik bulunan bölük kumandanından itibaren müşûre kadar (müşûr dahil) zabitlerle kıtaat harici geri hizmet ve teşkilâta memur erkân, erkâniharp ve süvari zabitlerinden hakkı rükûbe malik bulunanların zatî birer binek hayvanları Hükûmetçe iâşe olunur.

MADDE 2 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.